

Tele 1 Privatfernsehgesellschaft mbH proti Rakousku, rozsudek ze dne 21. 9. 2000

Stěžovatel: Tele 1 Privatfernsehgesellschaft mbH

Žalovaný stát: Rakousko

Číslo stížnosti: 32240/96

Datum: 21.09.2000

Článek Úmluvy: čl. 10

čl. 10 odst. 1

čl. 10 odst. 2

čl. 25

čl. 27

čl. 41

čl. 44

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: nezbytný v demokratické společnosti/přiměřenost/rovnováha mezi dotčenými zájmy, svoboda projevu/sdělovací prostředky, svoboda rozšiřovat informace, svoboda rozšiřovat myšlenky, televizní a rozhlasové vysílání

Významnost: 2

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

DRUHÁ SEKCE

21. září 2000

VĚC TELE 1 PRIVATFERNSEHGESELLSCHAFT MBH

(Rozsudek ve věci Tele 1 Privatfernsehgesellschaft mbH versus Rakousko)

Evropský soud pro lidská práva - Druhá sekce (dále jen „Soud“), zasedající jako senát, který tvořili soudci C. L. Rozakis, předseda, G. Bonello, V. Strážnická, P. Lorenzen, W. Fuhrmann, M. Fischbach, E. Levits a pan E. Fribergh, tajemník sekce, po neveřejném zasedání ve dnech 25. května 1999 a 31. srpna 2000 vynesl posledně zmíněného data následující rozsudek:

POSTUP

1. Případu předcházela stížnost (č. 32240/96) proti Rakouské republice předložená Evropské komisi pro lidská práva (dále jen „Komise“) podle bývalého článku 25 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) společností Tele 1 Privatfernsehgesellschaft mbH, která má sídlo v Rakousku (dále jen „stěžovatel“), dne 2.

července 1996.

2. Stěžovatel byl zastoupen panem Thomasem Höhne a panem Thomasem In der Maur, advokáty provozujícími praxi ve Vídni (Rakousko). Rakouská vláda (dále jen „Vláda“) byla zastoupena svým zástupcem, panem Franzem Cede, vedoucím mezinárodně právního odboru Spolkového ministerstva zahraničních věcí.
3. Stěžovatel tvrdil, že rozhodnutí rakouských orgánů odmítající mu vydat licenci ke zřízení a provozu televizního vysílače v oblasti Vídně bylo porušením jeho práva na svobodu projevu.
4. Stížnost byla postoupena Soudu 1. listopadu 1998, kdy vstoupil v platnost Protokol č. 11 k Úmluvě (článek 5 § 2 Protokolu č. 11).
5. Stížnost byla přidělena Druhé sekci Soudu (ustanovení 52 § 1 Jednacího řádu Soudu). V rámci této sekce byl k posouzení případu (článek 27 § 1 Úmluvy) vytvořen senát v souladu s ustanovením 26 § 1 Jednacího řádu Soudu.
6. Rozhodnutím ze dne 25. května 1999 prohlásil Soud stížnost za přípustnou.
7. Stěžovatel i Vláda předložili svá vyjádření k meritu věci (ustanovení 59 § 1 Jednacího řádu Soudu). Soud rozhodl po konzultaci se stranami, že ústní jednání k meritu věci není nutné (ustanovení 59 § 2 in fine), stěžovatel odpověděl na vyjádření Vlády písemně.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Okolnosti případu
2. Stěžovatelem je společnost s ručením omezeným se sídlem ve Vídni. Dne 30. listopadu 1993 stěžovatel požádal Telekomunikační úřad pro Vídeň, Dolní Rakousko a Burgenland o udělení licence zřídit a provozovat televizní vysílač v oblasti Vídně.
3. Dne 1. června 1994 Telekomunikační úřad žádost zamítl. Odvolal se přitom na ústavní zákon ze dne 10. července 1974 zaručující nezávislost vysílání („ústavní zákon o vysílání“), který stanoví, že vysílání bude povoleno federální legislativou, a konstatoval, že takováto legislativa byla přijata pouze ve vztahu k Rakouské rozhlasové společnosti („ORF“) a v oblasti regionálního radiového vysílání. Nebyla ovšem přijata žádná legislativa ohledně regionální televize. Z toho vyplývá, že povolení nemohlo být vydáno.
4. Dne 1. prosince 1994 Spolkové ministerstvo pro veřejné hospodářství a dopravu zamítlo stěžovatelovo odvolání.
5. Dne 14. prosince 1994 podal stěžovatel stížnost Ústavnímu soudu. S odvoláním na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Informationsverein Lentia a ostatní v. Rakousko*) (ze dne 24. listopadu 1993, Serie A č. 276) stěžovatel tvrdil, že rozhodnutí ministerstva bylo v rozporu s jeho právem na svobodu projevu, zaručeným článkem 10 Úmluvy. Zejména pak stěžovatel uvedl, že ústavní zákon o vysílání, je-li interpretován způsobem slučitelným s článkem 10, dovoluje každému svobodně vysílat, pokud neexistují omezení zakotvená v zákoně. Jelikož zákon upravující soukromé televizní vysílání nebyl přijat, pak odmítnutí povolení zřídit a provozovat televizní vysílač postrádá právní základ. Alternativně, pokud by se sledoval přístup ve smyslu rozsudku Ústavního soudu ze dne 16. prosince 1983, a to že jakékoliv vysílání musí být výslovně schváleno spolkovou legislativou, pak je současný právní stav protiústavní, protože zákonodárce opomněl přijmout příslušnou legislativní úpravu s výjimkou ORF a soukromého rozhlasového vysílání.
6. Dne 5. března 1996 Ústavní soud stěžovatelovu stížnost zamítl. Potvrdil své rozhodnutí ze dne 16. prosince 1983 a zopakoval, že podle ústavního zákona o vysílání musí být vysílání povoleno spolkovou legislativou. Zatím byla přijata spolková legislativa pouze pro rozhlasové a televizní vysílání ORF a pro pozemní vysílání regionálních rozhlasových programů. Vyhláška o rozhlasovém vysílání vytváří právní základ pro příjem a po přijetí rozsudku Ústavního soudu ze dne 27. září 1995 též pro kabelové vysílání rozhlasových a televizních programů od 1. srpna 1996. Nebyla však přijata žádná legislativní úprava televizních programů, kromě legislativní úpravy týkající se ORF. Důsledkem tohoto právního stavu je skutečnost, že ostatním

provozovatelům vysílání kromě ORF se nedovoluje organizovat pozemní televizní vysílání.

7. Ústavní soud poznamenal, že v daném případě byl tento licenční systém přímo předepsán ústavním zákonem, takže nepodléhá přezkoumání Ústavním soudem. Navíc nezákonnost pozemního vysílání televizních programů soukromými provozovateli vysílačů má původ v chybě zákonodárce, který nevydal prováděcí legislativu. Jelikož tato chyba je globální a nevztahuje se pouze na specifické oblasti či otázky, není Ústavní soud oprávněn přezkoumávat ústavnost zákonodárcova selhání při vydávání prováděcí legislativy. Pouze Evropský soud pro lidská práva je příslušný k tomu, aby právně závazným způsobem nalezl, zda nemožnost pozemského televizního vysílání jinými stanicemi než ORF je v rozporu s Úmluvou.
8. Relevantní vnitrostátní právo a praxe
9. Zákon o telekomunikacích ze dne 13. července 1949
10. Podle zákona o telekomunikacích ze dne 13. července 1949 „právo zřizovat a provozovat telekomunikační zařízení přísluší pouze spolkovým orgánům“ (§ 2 odst. 1). Tyto však mohou svěřit fyzickým nebo právnickým osobám pravomoc vykonávat toto právo, pokud se jedná o specifická zařízení (§ 3 odst. 1). Za určitých okolností se licence nepožaduje, a to ani pro zřízení zařízení v rámci soukromého majetku (§ 5).

Zákon o telekomunikacích ze dne 13. července 1949 byl zrušen zákonem o telekomunikacích z roku 1993 (§ 48 ve spojení s § 53 odst. 1) s účinností od 1. dubna 1994. Podle ustanovení § 49 odst. 2 zákona o telekomunikacích z roku 1993 se zákon o telekomunikacích z roku 1949 nadále aplikoval u žádostí o zřizování a provozování telekomunikačních zařízení, která byla zřízena před jeho vstupem v platnost.

1. Vyhláška o vysílání z roku 1965
2. Ustanovení § 20 odst. 1 vyhlášky o vysílání z roku 1965 stanoví, že radiové signály musí být plně přeneseny na uživatele ihned poté, co byly zachyceny.

Podle ustanovení § 24a vyhlášky v pozměněné verzi účinné od 31. července 1993 (Sbírka zákonů č. 507/1993) mohou nositelé licence k provozování společné antény, aniž by museli žádat o další povolení, vysílat text cestou kabelové sítě a užívat přitom vlastní zařízení (odst. 1). Prostřednictvím tohoto typu teletextu je možné, inter alia, předávat informace členům komunity nebo obyvatelstvu určitého kraje formou alfanumerických symbolů, jiných grafických znaků nebo stránek teletextu. Toto je dodatečná služba poskytovaná předplatitelům.

Tato ustanovení byla pozastavena rozsudkem Ústavního soudu ze dne 27. září 1995 (viz níže odstavec 21).

10. Ústavní zákon ze dne 10. července 1974 zaručující nezávislost vysílání
11. V souladu s článkem 1 ústavního zákona o vysílání:

„...“

2. Vysílání bude upraveno podrobnějšími normami stanovenými spolkovým zákonem. Takový zákon musí, inter alia, obsahovat ustanovení zaručující objektivnost a nestrannost zpravodajství, rozdílnost názorů, vyváženou tvorbu programů a nezávislost osob a orgánů odpovědných za plnění povinností definovaných v odstavci 1.
3. Vysílání ve smyslu odstavce 1 bude veřejnou službou.“
4. Zákon ze dne 10. července 1974 o Rakouském rozhlasu
5. Zákonem ze dne 10. července 1974 o Rakouském rozhlasu byla zřízena společnost Rakouský rozhlas se statutem autonomní společnosti podle veřejného práva.

Její povinností je poskytovat komplexní pokrytí zpráv o závažných politických, ekonomických,

kulturních a sportovních událostech; za tímto účelem má vysílat, v souladu s požadavky objektivnosti a rozdílnosti názorů, zejména zprávy o současných událostech, reportáže, komentáře a kritické názory (§ 2 odst. 1) a činit tak prostřednictvím nejméně dvou televizních kanálů a tří radiových stanic, z nichž jedna musí být regionální stanicí (§ 3). Vysílací čas musí být přidělen politickým stranám zastoupeným v národním parlamentu (§ 5 odst. 1).

Dozorčí komise řeší všechny spory o aplikaci výše uvedeného zákona, které nepřísluší správnímu orgánu nebo soudu (§ 25, 27). Je složena ze sedmnácti nezávislých členů, včetně devíti soudců, jmenovaných na čtyři roky prezidentem republiky na návrh spolkové vlády.

16. Rozsudek Ústavního soudu ze dne 16. prosince 1983

17. Ve svém rozsudku ze dne 16. prosince 1983 Ústavní soud konstatoval, že svoboda zřídit a provozovat rozhlasové a televizní vysílače podléhá pravomoci svěřené legislativě podle odstavce 1 in fine a odstavce 2 článku 10 Úmluvy. Ústavní zákon o vysílání zavedl systém, který veškerou aktivitu tohoto typu podrobil udělení licence federální legislativou. Tento systém měl zajistit objektivnost vysílání a rozdílnost názorů, přičemž by byl neefektivní, pokud by každý mohl získat požadované povolení. Za dané situace bylo vysílací právo omezeno na ORF, jelikož nebyla přijata implementační legislativa doplňující zákon upravující tuto organizaci.

18. Rozsudek Správního soudu ze dne 8. července 1992

19. Dne 8. července 1992 Správní soud rozhodl, že ústavní zákon o vysílání ze dne 10. července 1974 se nevztahuje na „pasivní“ kabelové vysílání, jinými slovy na kabelové vysílání programů jako celku snímané anténou. Proto pouhá skutečnost, že takovéto programy pocházejí z cizích stanic a jsou směřovány především nebo výlučně k rakouským posluchačům, nemůže být důvodem pro odmítnutí licence pro tento typ provozování,

20. Zákon o krajském vysílání ze dne 9. července 1993

21. Zákon o krajském vysílání ze dne 9. července 1993, který nabyl účinnosti 1. ledna 1994, upravuje vydávání licencí pro místní a krajské pozemní rozhlasové stanice.

Zákon stanoví udělování jedné rozhlasové licence pro každou ze spolkových zemí a dvou takových licencí pro Vídeň, jakož i udělování místních rozhlasových licencí podle toho, jaká je místní poptávka (§ 2). Každý program musí být v souladu se zásadami objektivnosti a rozdílnosti názorů (§ 4).

27. Rozsudek Ústavního soudu ze dne 27. září 1995

28. Ve svém rozsudku ze dne 27. září 1995 Ústavní soud pozastavil s účinností od 1. srpna 1996 část druhé věty § 20 odst. 1 vyhlášky o vysílání a jeho § 24a, tj. normy omezující kabelovou distribuci k retransmisi programů produkovaných jinými („pasivní kabelové vysílání“) a přenos textů z toho důvodu, že odporuje článku 10 Úmluvy. V této souvislosti se Ústavní soud výslovně odvolal na rozsudek vynesený Evropským soudem pro lidská práva ze dne 24. listopadu 1993 ve věci Informationsverein Lentia a ostatní v. Rakousko. V souladu s tím je od 1. srpna 1996 kabelový přenos legální, jako již bylo předtím pasivní kabelové vysílání.

29. Zákon o kabelovém a satelitním vysílání z roku 1997

30. Zákon o kabelovém a satelitním vysílání z roku 1997, který nabyl účinnosti dne 1. července 1997, stanoví, že satelitní vysílání vyžaduje licenci dělenou Úřadem pro vysílání (§ 3 odst. 1). Kabelové vysílání musí být úřadu oznámeno. V oznámení je třeba uvést, že jsou splněny podmínky § 5 a 6 (§ 4 odst. 1 a 2). Provozovatelé kabelových a satelitních vysílačů musí být rakouskými občany nebo právníckými osobami, přičemž z kabelového a satelitního vysílání jsou vyloučeny politické strany a ORF. Majitelé domácích nebo cizích denních novin nebo týdenních periodik jsou z kabelového a satelitního vysílání rovněž vyloučeni (§ 6 odst. 1). Při podání žádosti o licenci pro satelitní vysílání, kromě případů, kdy se program bude specializovat na určitou oblast, musí stěžovatel prokázat, že splní následující požadavky: musí respektovat principy objektivnosti a rozdílnosti názorů a zobrazovat veřejný, kulturní a ekonomický život ve

vysílací oblasti adekvátním způsobem. Dále pak musí umožnit relevantním skupinám společnosti, jakož i relevantním organizacím vyjadřovat jejich názory (§ 8 odst. 2 a § 14).

PRAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 10 Úmluvy
2. Stěžovatel si stěžoval, že odmítnutím vydat licenci na zřízení a provozování televizního vysílače v oblasti Vídně došlo k porušení článku 10 Úmluvy, který stanoví:

„1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Tento článek nebrání státům, aby vyžadovaly udělování povolení rozhlasovým, televizním nebo filmovým společností.

2. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.“
3. Soud shledává - a nepopíraly to ani strany - že napadené omezení znamená „zasahování“ do stěžovatelova výkonu jeho svobody rozšiřovat informace a myšlenky. V souladu s tím vzniká otázka, bylo-li toto omezení oprávněné podle článku 10.
4. Soud připomíná, že třetí věta článku 10 odst. 1 činí jasno v tom, že státy mohou prostřednictvím licenčního systému regulovat způsob, jímž se organizuje vysílání na jejich území, zejména v jeho technických aspektech, avšak také s přihlédnutím k jiným okolnostem, včetně takových, jakými jsou povaha a cíle navrhované stanice, její potenciální posluchači či diváci na národní, regionální nebo místní úrovni, práva a potřeby specifických diváků či posluchačů a závazky vyplývající z mezinárodních dokumentů. To může vést k zásahům, jejichž cíl bude legitimní ve smyslu třetí věty odstavce 1, i když nebudou korespondovat se žádným z cílů stanovených v odstavci 2. Slučitelnost takovýchto zásahů do Úmluvy však musí být stanovena ve světle jiných požadavků odstavce 2 (viz rozsudek ve věci Informationsverein Lentia a ostatní v. Rakousko ze dne 24. listopadu 1993, Serie A č. 276, str. 14, § 32).

Soud již konstatoval, že monopolní systém zavedený v Rakousku prostřednictvím práva dohledu nad médiem, který svěřil příslušným orgánům, může přispívat ke kvalitě a vyváženosti programů a je slučitelný s třetí větou odstavce 1 článku 10 (viz výše citovaný rozsudek ve věci Informationsverein Lentia a ostatní v. Rakousko, str. 15, § 33 a rozsudek ve věci Rádio ABC v. Rakousko ze dne 20. října 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VI, str. 2197-98, § 28). Zbývá ujistit se o tom, zda v daném případě splňoval tento systém podmínky článku 10 § 2.

1. Zda bylo zasahování „stanoveno zákonem“
2. Stěžovatel tvrdil, že zasahování nebylo „stanoveno zákonem“, přičemž argumentoval tím, že ústavní zákon o vysílání interpretovaný v souladu s článkem 10 Úmluvy uložil zákonodárci povinnost vydat zákon upravující pozemské vysílání. V době, kdy proběhlo napadené řízení, stejně jako k dnešnímu dni vyplývá nemožnost získat licenci pro takovéto vysílání z nečinnosti zákonodárce. Existuje zde tudíž de facto zákaz.
3. Vláda oproti tomu tvrdila, že napadené zasahování mělo právní oporu v článku 1 odst. 2 ústavního zákona o vysílání, podle něhož musí být vysílání povoleno spolkovým zákonem (viz výše odstavec 16). V oblasti pozemského televizního vysílání byl takovýto zákon přijat pouze ve vztahu k ORF.
4. Soud souhlasí s Vládou, že odmítnutí poskytnout stěžovateli vysílací licenci mělo právní oporu

ve vnitrostátním právu, a to v článku 1 odst. 2 ústavního zákona o vysílání. Dále pak Soud připomíná, že přísluší především vnitrostátním orgánům, zejména soudům, aby vykládaly a aplikovaly vnitrostátní právo (viz rozsudek ve věci Barthold v. Německo ze dne 25. března 1985, Serie A č. 90, str. 22, § 48). Ve své dlouho ustálené judikatuře Ústavní soud Rakouska interpretoval toto ustanovení v tom smyslu, že vysílání musí být výslovně povoleno spolkovým zákonem (viz výše odstavec 18). V souladu s tím v daném případě konstatoval, že ostatní provozovatelé vysílání, kromě ORF, nejsou oprávněni organizovat pozemské vysílání, jelikož nebyl vydán žádný zákon upravující soukromé televizní vysílání. Za těchto okolností Soud shledává, že napadené zasahování bylo „stanoveno zákonem“.

5. Zda zasahování sledovalo legitimní účel
6. Zasahování sloužilo účelu, který již byl Soudem shledán legitimním (viz výše odstavec 25). Strany proti tomu neprotestovaly.
7. Zda bylo zasahování „nezbytné v demokratické společnosti“
8. Argumentace stran se soustředila na problém, zda bylo zasahování „nezbytné v demokratické společnosti“.
9. Stěžovatel připomněl, že v době, kdy byla napadená rozhodnutí vydána, měla ORF úplný monopol na televizní vysílání. Pokud jde o následné změny zákona, který poskytoval soukromým provozovatelům vysílání přístup ke kabelovému a televiznímu vysílání, stěžovatel uvedl, že tyto alternativy nejsou srovnatelné s pozemním vysíláním z hlediska přístupnosti diváků.
10. Stěžovatel tvrdil, že přetrvávající monopol ORF v oblasti pozemního televizního vysílání není oprávněný. Za prvé, třetí frekvence pro pozemské vysílání je k dispozici a může být přidělena různým soukromým regionálním a místním provozovatelům vysílačů. Za druhé, programy ORF, s výjimkou vysílání zpráv, které bylo mírně obsáhlejší, se podstatně neliší od programů německých soukromých provozovatelů vysílačů, které jsou přístupné přes kabely a přes satelit v Rakousku. Rozdíl v pokrytí zprávami však neopravňuje k přidělení dvou frekvencí výlučně ORF. Konečně pak existují alternativy, které by byly méně restriktivní než monopol ORF pro pozemní vysílání, jako podrobení licencí pro soukromé provozovatele vysílačů specifickým podmínkám nebo umožnění soukromé účasti na aktivitách ORF. Stručně řečeno, přetrvávání monopolu ORF v pozemském televizním vysílání není nutné k dosažení cílů stanovených ústavním zákonem o vysílání, nýbrž pouze slouží k tomu, aby zaručilo ORF vedoucí postavení na trhu.

Stěžovatel nesouhlasil s argumentem Vlády, že stávající technická změna od analogového na digitální vysílání opravňuje v současné době k tomu, aby nebyla přidělována třetí frekvence. V důsledku digitalizace, která umožňuje zpracování mnohem více údajů při daném počtu frekvencí a kanálů, by tato frekvence mohla být využívána několika soukromými provozovateli vysílačů. Kromě toho ORF by pak mohla potřebovat pouze jednu frekvenci pro všechny své programy.

33. Vláda uznala, že rakouské právo v oblasti vysílání prošlo postupnou změnou od rozsudku ve věci Informationsverein Lentia a ostatní a v současné době je v souladu s článkem 10 Úmluvy. Přetrvávající monopol ORF v oblasti pozemního vysílání je vhodným prostředkem k dosažení účelů stanovených v ústavním zákoně o vysílání, zejména proto, že ORF podléhá kontrole ze strany Komise pro vysílání. S ohledem na topografickou situaci Rakouska existují pouze tři frekvence, jež jsou k dispozici pro pozemní vysílání, přičemž dvě z nich jsou přiděleny ORF. Přidělení zbývající frekvence jedinému soukromému provozovateli vysílače by znamenalo vytvoření soukromého monopolu. Rozhodnutí zákonodárce vyhradit malý počet frekvencí pro ORF při poskytnutí přístupu ke kabelovému a satelitnímu vysílání soukromým provozovatelům vysílačů spadá do rozsahu volné úvahy přenechané v této oblasti smluvnímu státu.

Vláda dále uvedla, že parlamentu byl předložen návrh zákona o soukromém televizním vysílání, který

umožňuje přidělit třetí frekvenci národním a regionálním soukromým provozovatelům vysílačů. Přijetí tohoto zákona však bylo odloženo kvůli rychlému technickému vývoji v oblasti televizního vysílání, jmenovitě kvůli přechodu z analogového na digitální přenos. V každém případě je pozemní televizní vysílání velmi nákladné, takže krátkodobé přidělení frekvencí soukromým provozovatelům vysílačů během transformačního období by mohlo způsobit, že by se stali ztrátovými.

34. Soud připomíná, že při posuzování potřeby zasahování mají smluvní státy určité meze pro hodnocení, avšak ty jsou spjaty s evropským dohledem, jehož rozsah se mění podle okolností. V případech, jako je tento, kde došlo k zasahování do výkonu práv garantovaných odstavcem 1 článku 10, musí být dohled přísný s ohledem na důležitost – často zdůrazňovanou Soudem – práv, o něž se jedná. Nezbytnost každého zasahování musí být přesvědčivě prokázána (viz mimo jiné výše citovaný rozsudek ve věci Informationsverein Lentia a ostatní, str. 15, § 35 a výše citovaný rozsudek ve věci Rádio ABC, str. 2198, § 30).

Aby se zjistilo, zda je tomu tak v daném případě, prozkoumá Soud každé ze tří rozdílných období odděleně.

1. První období: od žádosti k Telekomunikačnímu úřadu (30. listopadu 1993) do nabytí účinnosti rozsudku Ústavního soudu ze dne 27. září 1995 (1. srpna 1996)
2. Soud bere na vědomí, že během tohoto prvního období neexistoval právní základ, jenž by zaručoval, že by licence ke zřízení a provozování televizního vysílače mohla být poskytnuta některé jiné stanici než ORF. V tomto ohledu nebylo postavení stěžovatele odlišné od postavení stěžovatelů ve výše zmíněném případě Informationsverein Lentia a ostatní.

Proto v daném období došlo k porušení článku 10.

2. Druhé období: od nabytí účinnosti rozsudku Ústavního soudu ze dne 27. září 1995 (1. srpna 1996) do nabytí účinnosti zákona o kabelovém a satelitním vysílání (1. července 1997)
3. Soud bere na vědomí, že po rozsudku Ústavního soudu ze dne 27. září 1995, který nabyl účinnosti dne 1. srpna 1996, mohli soukromí provozovatelé vysílačů svobodně tvořit a přenášet své vlastní programy prostřednictvím kabelové sítě, aniž by podléhali nějakým podmínkám, zatímco pozemní televizní vysílání bylo stále vyhrazeno pro ORF.
4. Hlavní argument Vlády spočíval v tom, že nízký počet frekvencí vyplývající z topografické situace Rakouska opravňoval k vyhrazení těchto frekvencí pro ORF, aby bylo docíleno účelů uvedených v ústavním zákoně o vysílání.
5. Soud již dříve konstatoval, že v důsledku technického pokroku dosaženého v posledních desetiletích nelze oprávnění k takovým rozsáhlým restrikcím, jako je monopol národní stanice, nalézat v úvahách o počtu dosažitelných frekvencí a kanálů (viz výše citovaný rozsudek ve věci Informationsverein Lentia a ostatní, str. 16, § 39). Vzniká proto otázka, zda poskytnutí přístupu ke kabelovému vysílání soukromým provozovatelům při zachování pozemního televizního vysílání vysílačů pro ORF bylo řešením méně restriktivním než dřívější úplný monopol ORF a zda bylo slučitelné s článkem 10 Úmluvy.
6. Stěžovatel argumentoval zejména tím, že kabelová televize není srovnatelná s pozemskou televizí, pokud jde o přístupnost diváků. S odvoláním na průzkum provedený ORF uvedl, že z odhadovaného počtu 762 000 domácností ve Vídni, které přijímají pozemní televizi, pouze 425 000, tj. 56 %, přijímá kabelovou televizi. Vláda tato čísla potvrdila. Dále pak Vláda s odvoláním na informace získané od Organizace provozovatelů telekomunikací a vysílačů uvedla, že existuje přibližně 798 000 domácností ve Vídni, které mají přístup ke kabelové síti, jelikož kabelová zařízení jsou k dispozici v budově, kde sídlí. Stěžovatel, s odvoláním na informace získané od přední vídeňské kabelové společnosti, poskytl přibližně podobné údaje. Z odhadovaných 850 000 domácností přijímajících televizní programy jich je již připojeno asi 435 000, zatímco 415 000, které nejsou připojeny, mají přístup ke kabelové síti, jelikož kabelová

zařízení jsou k dispozici v budově, kde sídlí, nebo alespoň v sousední budově. Stěžovatel však poukázal na to, že to by mělo za následek náklady na instalaci.

7. Soud bere na vědomí, že navzdory určitým rozdílnostem z výše uvedených čísel vyplývá, že téměř všechny domácnosti přijímající televizní programy mají možnost být připojeny ke kabelové síti. Za těchto okolností je Soud přesvědčen o tom, že v oblasti Vídně nabízí kabelové televizní vysílání skutečnou alternativu k pozemnímu televiznímu vysílání. Proto zasahování do stěžovatelova práva rozšiřovat informace spočívající v nemožnosti získat licenci pro pozemní vysílání již nelze pokládat za neproporcionální ve vztahu k účelům sledovaným ústavním zákonem o vysílání, jakými jsou například záruka nestrannosti a objektivnosti zpravodajství a rozdílnost názorů prostřednictvím národní stanice.
8. Soud není přesvědčen stěžovatelovým argumentem, že soukromým provozovatelům vysílačů měl být spíše umožněn přístup k pozemnímu vysílání, například tím, že by se jim povolila soukromá účast na aktivitách ORF, nebo přidělením třetí dosažitelné frekvence krajským a místním soukromým provozovatelům vysílačů, tak jak to bylo učiněno v oblasti rozhlasového vysílání zákonem o krajském vysílání z roku 1993 (viz výše odstavec 20). Závěrem Soud konstatuje, že situace v období, které přezkoumával, byla slučitelná s článkem 10 Úmluvy.

Proto během tohoto období nebyl článek 10 Úmluvy porušen.

3. Třetí období: od nabytí účinnosti zákona o kabelovém a satelitním vysílání (1. července 1997)
4. Soud bere na vědomí, že podle zákona o kabelovém a satelitním vysílání, který nabyl účinnosti 1. července 1997, muselo být kabelové vysílání oznámeno příslušnému orgánu, přičemž provozovatel vysílače musel prokázat, že byly splněny určité podmínky, zatímco satelitní vysílání vyžaduje licenci. Stěžovatel však žádné aktivity kabelového vysílání neoznámil ani nepodal žádost o licenci pro satelitní vysílání. Proto Soud nemusí rozhodnout o třetím období, jelikož není jeho úkolem rozhodovat in abstracto, zdaje legislativa slučitelná s Úmluvou (viz výše citovaný rozsudek ve věci Rádio ABC, str. 2200, § 37 s dalšími odkazy).
5. Závěr
6. Závěrem lze konstatovat, že byl porušen článek 10 v prvním přezkoumávaném období, zatímco tento článek nebyl porušen ve druhém přezkoumávaném období.
7. Aplikace článku 41 Úmluvy
8. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přiznává Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

1. Škoda
2. Stěžovatel požadoval celkovou částku 402 219,31 rakouských šilinků (ATS), zahrnující 143 954,31 ATS jako náhradu hmotné škody. Stěžovatel uvedl, že tato hmotná škoda byla způsobena zamítnutím provozní licence. Vláda se k tomu nevyjádřila.
3. Soud se domnívá, že požadavek náhrady škody vychází z předpokladu, že stěžovatel by byl získal požadovanou licenci, kdyby legislativa byla v souladu s článkem 10 Úmluvy. Tento předpoklad je však spekulativní, neboť je třeba přihlídnout k diskrečnímu právu státních orgánů v této oblasti. Proto nelze z tohoto titulu přiznat žádnou náhradu škody.
4. Náklady a výdaje
5. Stěžovatel požadoval částku 258 265 ATS jako náhradu nákladů vynaložených za jeho právní zastoupení ve vnitrostátním i ve štrasburském řízení. Vláda se k tomu nevyjádřila.
6. Po posouzení na základě ekvity a s přihlédnutím k částkám přiznaným ve srovnatelných případech (viz výše citované rozsudky ve věci Informationsverein Lentia a ostatní, str. 17-18, § 47 a ve věci Rádio ABC, str. 2201, § 44) Soud přiznává stěžovateli z tohoto titulu částku 200 000 ATS.

7. Úroky z prodlení
8. Podle informací, jež má Soud k dispozici, činí zákonná úroková míra aplikovatelná v Rakousku ke dni přijetí tohoto rozsudku 4 % ročně.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. Potvrzuje, že byl porušen článek 10 Úmluvy v období od 30. listopadu 1993 do 1. srpna 1996;
2. Potvrzuje, že nebyl porušen článek 10 Úmluvy v období od 1. srpna 1996 do 1. července 1997;
3. Potvrzuje,

(a) že žalovaný stát je povinen zaplatit stěžovateli ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se tento rozsudek stane konečným podle článku 44 § 2 Úmluvy, částku 200 000 (dvěstě tisíc) rakouských šilinků jako úhradu nákladů a výdajů;

(b) že po uplynutí výše uvedené tříměsíční lhůty budou splatné prosté úroky o roční úrokové míře 4 %, a to až do vyrovnání;

4. Zamítá zbývající část stěžovatelova požadavku na spravedlivé zadostiučinění.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a sděleno písemně dne 21. září 2000 na základě ustanovení 77 § 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

Erik FRIBERGH

tajemník

Christos L. ROZAKIS

předseda

*) Viz Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Strasbourgu - přílohový sešit VIII/1996, Rozsudek ES o stížnostech č. 13914/88, č. 15041/89, č. 15717/89 a č. 17207/90, str. 30.